

Grafika komputerowa - Symulacja Układu Słonecznego

Kacper Małkowski 252724

Prowadzący - dr. inż. Jan Nikodem
Zajęcia: Wtorek P 7.30-10.30

1 Wstęp

Celem miniprojektu było napisanie symulacji układu słonecznego z wykorzystaniem umiejętności i wiedzy z zakresu biblioteki GLUT poznanej w trakcie całego semestru. Projekt wymaga umiejętności z każdego laboratorium: rysowanie brył, poruszanie obiektami, ruch kamerą, użycie klawiatury i myszy, oświetlenie i teksturowanie.

2 Plan działania

W celu napisania symulacji podzieliłem projekt na mniejsze podproblemy, stanowiące swoistą ścieżkę postępu prac:

1. Rysowanie planet w odpowiednich wielkościach.
2. Rysowanie orbit w skali.
3. Teksturowanie planet, dodanie pierścieni saturnowi.
4. Ruch obiegowy planet wokół słońca.
5. Ruch obrotowy planet i nadanie im odpowiednich kątów nachylenia względem płaszczyzny układu.
6. Zmiana orbit z okrągłych na eliptyczne i nadanie odpowiednich parametrów ruchu względem II prawa Keplera.
7. Dodanie oświetlenia.

Punkty 6 i 7 zostały zrealizowane tylko częściowo. Orbity zostały zmienione na elipsy, ale nie udało mi się zmienić ruchu planet na zgodny z II prawem Keplera i planety krążą ze stałą prędkością kątową. Oświetlenie także nie jest zrobione w sposób w jakim chciałem i w celu uzyskania oświetlenia byłem zmuszony umieścić 8 źródeł światła wokół słońca. Kolejnym problemem z oświetleniem jest nierównomierne oświetlenie orbit. W symulacji generuję orbity jako okręgi zrobione przy użyciu LINE_LOOP, a źródła światła oświetlają tylko jedną połowę orbity.

3 Program

Z racji na wysoki stopień rozbudowania kodu nie będę opisywał całości kodu. Skupię się tutaj tylko na opisie najważniejszych metod symulacji. Cały kod wraz z komentarzami znajduje się na githubie po linku <https://github.com/TorpedusMaximus/Solar-System-Simulation>.

3.1 Generowanie układu

```
1 void solarSystem() {
2     if (statusRight == 1) {
3         zoom(delta_y > 0); //wykonanie przybliżenia
4     }
5
6     if (statusLeft == 1) { //obrot kamera "głowa" obserwatora
7         azimuth += ((float)delta_x * pix2angle) * 0.01;
8         elevation -= ((float)delta_y * pix2angle) * 0.01;
9         if (sin(elevation) >= 0.99) {
10             elevation = 1.44;
11         }
12         if (sin(elevation) <= -0.99) {
13             elevation = -1.44;
14         }
15     }
16     viewer[3] = 10 * cos(azimuth) * cos(elevation) + viewer[0]; //ustalenie pozycji
17     viewer[4] = 10 * sin(elevation) + viewer[1];
18     viewer[5] = 10 * sin(azimuth) * cos(elevation) + viewer[2];
19
20
21     orbits(); //rysowanie obiektów
22     sun();
23     planets();
24     saturn(); //saturn rysowany oddzielnie ze względu na rysowanie pierścieni
25 }
```

Metoda jest wywoływana w RenderScene() i służy do wyrysowania wszystkich obiektów, oraz określenia parametrów kamery.

Linijki 2-18 są kopią wcześniej używanych rozwiązań i służą do ruchu kamery i zooma. Zastosowałem tutaj sposób poruszania polegający na rozglądaniu się przy użyciu lewego przycisku myszy i przybliżania i oddalania przy użyciu prawego przycisku myszy. Dodatkowo poruszanie odbywa się przy użyciu klawiszy WASD.

Linijki 21-24 wywołują konkretne funkcje rysujące kolejno: orbity, słońce, planety bez saturna i na koniec saturna. Saturn jest rysowany osobno w celu ułatwienia generowania jego pierścieni.

3.2 Generowanie planet

```
1 void planets() {  
2     for (int i = 0; i < 8; i++) {  
3         if (i == 5) { //saturn pominiety ze wzgledu na pierścienie  
4             continue;  
5         }  
6  
7         GLdouble r, elipseAngle;  
8         radiusAngle(i, r, elipseAngle); //obliczenie odleglosci od slonca i aktualnego  
9             katu wzgledem punktu starowego orbity  
10  
11         GLdouble x, y;  
12         translateAngle(r, elipseAngle, x, y); //obliczenie pozycji x i y wzgledem  
13             odleglosci i katu  
14  
15         glTranslated(x, 0, y);  
16         texture(i); //wgranie tekstury  
17         planetRotation(i); //obrot  
18     }  
}
```

W celu wygenerowania planety potrzebne jest kilka parametrów. Metoda najpierw oblicza r i elipseAngle (funkcja `radiusAngle` opisana w punkcie 3.3) w celu określenia kąta względem początku obiegu i odległości planety od słońca. Następnie na podstawie tych danych obliczana jest pozycja w układzie kartezjańskim, w celu poznania miejsca, w którym wygenerowany ma być obiekt (funkcja `translateAngle` opisana w punkcie 3.3).

Znając współrzędne metoda wybiera odpowiednią teksturę dla planety i wywołuje metodę odpowiedzialną za rysowanie planety pod odpowiednimi kątami (funkcja `planetRotation` w punkcie 3.4).

3.3 Generowanie ruchu obiegowego

```
1 void translateAngle(int r, GLdouble ellipseAngle, GLdouble& x, GLdouble& y) {
2     x = cos(ellipseAngle) * r;
3     y = -1 * sin(ellipseAngle) * r;
4 }
5
6 void radiusAngle(int planetID, GLdouble& r, GLdouble& angle) {
7     GLdouble time = (double)(day + ((1.0 * hour) / 24));
8     GLdouble timeMax = (days[planetID]);
9     GLdouble ratio = time / timeMax;
10    angle = 2 * M_PI * ratio; //okreslenia kanta obrotu wokol slonca
11
12    double e = orbitsEccentricity[planetID]; //obliczenie parametrow elipsy
13    double baRatio = sqrt(1 - pow(e, 2));
14    double a = radius[planetID];
15    double b = a * baRatio;
16
17    /*GLdouble p = pow(b, 2) / a; //proba dostosowania predkosci planet
18    (II prawo Keplera)
19    GLdouble M = 2 * p * ratio;
20
21    GLdouble E[2];
22    E[1] = M;
23
24    do {
25        E[0] = E[1];
26        E[1] = M + e * sin(E[0]);
27    } while (abs(E[1] - E[0]) > 0.001);
28
29    GLdouble cosn = (cos(E[1]) - e) / (1 - e * cos(E[1]));
30    angle = cosh(cosn);
31    if (planetID == 0)
32        cout << angle << endl;*/
33
34    double top = a * (1 - pow(e, 2));
35    double bottom = 1 + e * cos(angle);
36
37    r = top / bottom; //policzenie odleglosci plenty od slonca
38 }
```

Metody służą do określenia miejsca, w którym generowany ma być obiekt.

Najpierw wywoływana jest metoda `radiusAngle` (wyjaśnione w 3.2). Na podstawie minionej liczby dni oraz dni w okresie obiegu, wyliczany jest kąt przesunięcia planety (linijki 7-10). Następnie wyliczane są parametry elipsy ze znajomości mimośrod i półosi wielkiej (linijki 12-15). Znając wszystkie te wartości używamy wzoru:

$$r = \frac{a * (1 - \sin^2(e))}{1 + e * \cos(\theta)}$$

i obliczamy odległość od słońca.

Obliczony kąt i odległość używamy w metodzie `translateAngle` w celu przekształcenia ich we współrzędne kartezjańskie.

W metodzie `radiusAngle` zauważyć można próbę dostosowania prędkości obiegu planet w odniesieniu do II prawa Keplera (linijki 17-32). Wymienione obliczenia oparłem na przykładzie ze strony <https://www.bogan.ca/orbits/kepler/keplerex.html>, ale metoda ta powodowała jedynie ruch oscylacyjny planet.

3.4 Generowanie ruchu obrotowego

```
1 void planetRotation(int planetID) {
2     glRotated(-90.0, 1.0, 1.0, 0.0); //ustawienie odpowiedniego kątu względem pionu
3
4     glRotated(-planetTilt[planetID], 1.0, 0.0, 0.0); //kat nachylenia planety
5
6     glRotated(360 * (((double)day * 24) + hour) / rotation[planetID]), 0.0, 0.0,
7         1.0); //obrot wokół osi
8
9     gluSphere(sphere, planetSize[planetID], segments, segments);
10
11     glRotated(-360 * (((double)day * 24 + hour) / rotation[planetID]), 0.0, 0.0, 1.0);
12
13     glRotated(planetTilt[planetID], 1.0, 0.0, 0.0);
14
15     glRotated(90.0, 1.0, 1.0, 0.0);
16 }
```

Metoda jest wywoływana kiedy wiemy już w jakim miejscu wygenerować należy planetę. Metoda najpierw obraca obiekt o 90° , gdyż planety generowane są w innej orientacji niż potrzebna. Następnie pochylam planetę o kąt względem płaszczyzny układu. Ostatni obrót jaki nadajemy to obrót względem osi obrotu planety. Kąt jest obliczany względem minionego czasu. Znając wszystkie obroty planety i jej pozycję, finalnie można wygenerować pożądaną bryłę.

3.5 Użycie tekstur

```
1 void loadTextures() { //wczytanie wszystkich tekstur do pamięci
2     const char* plik[] = {
3         "mercury.tga",
4         "venus.tga",
5         "earth.tga",
6         "mars.tga",
7         "jupiter.tga",
8         "saturn.tga",
9         "uranus.tga",
10        "neptune.tga",
11        "sun.tga",
12        "orbits.tga"
13    };
14    GLbyte* pBytes;
15
16    int i = 0;
17    for (auto sciezka : plik) {
18        pBytes = new GLbyte;
19        pBytes = LoadTGAImage(sciezka, &ImWidth[i], &ImHeight[i], &ImComponents[i],
20            &ImFormat[i]); //wczytanie tekstury
21        textures[i] = pBytes; //zapis do pamięci
22        i++;
23    }
24 }
```

Istotnym elementem jest system zarządzania teksturami. Z racji na ilość wczytywań i planet postanowiłem zmniejszyć liczbę wczytań do minimum i trzymać wczytane tekstury w pamięci programu. w metodzie deklaruje pliki do wczytania, a następnie wczytuje je przy użyciu funkcji ze strony laboratorium. Każda tekstura jest wczytana do pamięci razem z width, height i components.

3.6 Mijający czas

```
1 void dayByDay() { //funkcja w tle zapeniajaca uplyw czasu
2     hour += speed;
3     Sleep(10);
4     RenderScene();
5
6     if (day >= INT_MAX - 5 || day <= INT_MIN + 5) { //zabezpieczenie przed
7         przepelnieniem
8         day = 0;
9     }
}
```

Metoda jest wykonywana jako GLUTIdleFunc i działa w tle. Służy do inkrementacji lub dekrementacji czasu. Do aktualnej godziny dodawana jest aktualna prędkość. Akcja ta wykonuje się co 10ms. Ostatnim elementem metody jest zabezpieczenie przed wykroczeniem poza zakres wartości int. Dodatkowo w funkcji RenderScene jest warunek który zmienia ilość minionych dni w zależności od godziny, gdzie `if(hour>=24){hour-=24; day++;}`.

4 Wnioski

Napisanie zadanej symulacji nie było zadaniem bardzo skomplikowanym, ale za to bardzo rozbudowanym. Przez stopień złożoności nie wszystkie założenia udało się spełnić co opisałem w punkcie 2. W celu widoczności symulacji byłem zmuszony zmienić niektóre elementy układu tak by nie był zgodny ze skalą. Wielkości kosmiczne są tak ogromne, że planet by nie było widać obok ogromnego słońca. Dlatego zastosowałem następujące skale:

- Orbity skala 1:1
- planety wewnętrzne skala 1000:1
- planety zewnętrzne skala 500:1
- słońce skala 22:1